

¹ وَأَرْسَلَ الْمَلِكُ، فَجَمَعُوا إِلَيْهِ كُلَّ شُبُوحِ يَهُودَا وَأُورُشَلِيمَ. ² وَصَعِدَ الْمَلِكُ إِلَى بَيْتِ الرَّبِّ وَجَمِيعِ رِجَالِ يَهُودَا وَكُلِّ سُكَّانِ أُورُشَلِيمَ مَعَهُ، وَالْكَهَنَةُ وَالْأَنْبِيَاءُ وَكُلِّ الشَّعْبِ مِنَ الصَّغِيرِ إِلَى الْكَبِيرِ، وَقَرَأَ فِي آدَانِهِمْ كُلِّ كَلَامِ سِفْرِ الشَّرِيعَةِ الَّتِي وُجِدَ فِي بَيْتِ الرَّبِّ. ³ وَوَقَفَ الْمَلِكُ عَلَى الْمِنْبَرِ وَقَطَعَ عَهْدًا أَمَامَ الرَّبِّ لِلذَّهَابِ وَرَاءَ الرَّبِّ وَلِحِفْظِ وَصَايَاهُ وَسَهَادَاتِهِ وَقَرَأَ فِي كُلِّ الْقَلْبِ وَكُلِّ النَّفْسِ، لِإِقَامَةِ كَلَامِ هَذَا الْعَهْدِ الْمَكْتُوبِ فِي هَذَا السِّفْرِ. وَوَقَفَ جَمِيعُ الشَّعْبِ عِنْدَ الْعَهْدِ. ⁴ وَأَمَرَ الْمَلِكُ جَلِيقِيَّا الْكَاهِنَ الْعَظِيمَ وَكَهَنَةَ الْفِرْقَةِ الثَّانِيَةِ وَحُرَّاسَ الْبَابِ أَنْ يُخْرِجُوا مِنْ هَيْكَلِ الرَّبِّ جَمِيعَ الْآيَةِ الْمُصْنُوعَةِ لِلتَّعْبَلِ وَاللِّسَارِيَةِ وَلِكُلِّ أَجْنَادِ السَّمَاءِ، وَأَحْرَقَهَا خَارِجَ أُورُشَلِيمَ فِي حُقُولِ قَدْرُونَ، وَحَمَلَ رَمَادَهَا إِلَى بَيْتِ إيل. ⁵ وَوَلَّسَى كَهَنَةَ الْأَصْنَامِ الَّذِينَ جَعَلَهُمْ مُلُوكُ يَهُودَا لِيُوقِدُوا عَلَى الْمُرْتَفَعَاتِ فِي مَدِينِ يَهُودَا وَمَا بَاطِنُ أُورُشَلِيمَ، وَالَّذِينَ يُوقِدُونَ لِلتَّعْبَلِ، لِلشَّمْسِ وَالْقَمَرِ وَالنُّجُومِ، وَلِكُلِّ أَجْنَادِ السَّمَاءِ. ⁶ وَأَخْرَجَ السَّارِيَةَ مِنْ بَيْتِ الرَّبِّ خَارِجَ أُورُشَلِيمَ إِلَى وادي قَدْرُونَ وَأَحْرَقَهَا فِي وادي قَدْرُونَ، وَدَفَّنَهَا إِلَى أَنْ صَارَتْ عُبَارًا، وَدَرَى الْعُبَارَ عَلَى قُبُورِ عَامَّةِ الشَّعْبِ. ⁷ وَهَدَمَ بُيُوتَ الْمَأْبُوتِينَ الَّتِي عِنْدَ بَيْتِ الرَّبِّ حَيْثُ كَاتَبَتِ النِّسَاءُ يَنْسِجْنَ بُيُوتًا لِلسَّارِيَةِ. ⁸ وَجَاءَ بِجَمِيعِ الْكَهَنَةِ مِنْ مَدِينِ يَهُودَا، وَجَسَسَ الْمُرْتَفَعَاتِ حَيْثُ كَانَ الْكَهَنَةُ يُوقِدُونَ مِنْ جَبْعَ إِلَى بَيْتِ سَعِ، وَهَدَمَ مُرْتَفَعَاتِ الْبُيُوتِ الَّتِي عِنْدَ مَدْخَلِ بَابِ بَيْتِ شَيْمُونَ رَئِيسِ الْمَدِينَةِ الَّتِي عَنِ التَّسَارِ فِي بَابِ الْمَدِينَةِ. ⁹ إِلَّا أَنَّ كَهَنَةَ الْمُرْتَفَعَاتِ لَمْ يَصْعَدُوا إِلَى مَدْخَلِ الرَّبِّ فِي أُورُشَلِيمَ بَلْ أَكَلُوا قَطِيرًا بَيْنَ إِخْوَتِهِمْ. ¹⁰ وَتَجَسَسَ ثُوفَةَ الَّتِي فِي وادي بَيْتِ هُنُومَ لِكَيْ لَا يُعَبَّرَ أَحَدٌ ابْنَهُ أَوْ ابْنَتَهُ فِي النَّارِ لِمَوْلَاكَ. ¹¹ وَأَبَادَ الْحَيْلَ الَّتِي أَعْطَاهَا مُلُوكُ يَهُودَا لِلشَّمْسِ عِنْدَ مَدْخَلِ بَيْتِ الرَّبِّ عِنْدَ مَدْخَلِ تَنْمَلِكَ الْحَصِيِّ الَّتِي فِي الْأُرُوقَةِ، وَمَذْبَحَاتِ الشَّمْسِ أَحْرَقَهَا بِالنَّارِ. ¹² وَالْمَذَابِخَ الَّتِي عَلَى سَطْحِ عُثْبِيَّةِ أَحَارَ الَّتِي عَمَلَهَا مُلُوكُ يَهُودَا، وَالْمَذَابِخَ الَّتِي عَمَلَهَا مَنَسَّى فِي دَارِي بَيْتِ الرَّبِّ، هَدَمَهَا الْمَلِكُ. وَرَكَضَ مِنْ هُنَاكَ وَدَرَى عُبَارَهَا فِي وادي قَدْرُونَ. ¹³ وَالْمُرْتَفَعَاتِ الَّتِي قُبَالَةَ أُورُشَلِيمَ الَّتِي عَنِ يَمِينِ جَبَلِ الْهَلَاكِ الَّتِي بَنَاهَا سَلِيمَانُ مَلِكُ إِسْرَائِيلَ لِعَسْشُورَتِ رَجَاسَةِ الصَّيْدُونِيِّينَ، وَلِكَمْوُشَ رَجَاسَةِ الْمُوَابِيِّينَ، وَلِمَلِكُومَ كَرَاهَةَ بَيْتِ عَمُونَ، تَجَسَّسَهَا

¹ Und der König sandte hin, und es versammelten sich zu ihm alle Ältesten in Juda und Jerusalem. ² Und der König ging hinauf ins Haus des HERRN und alle Männer von Juda und alle Einwohner von Jerusalem mit ihm, Priester und Propheten, und alles Volk, klein und groß; und man las vor ihren Ohren alle Worte aus dem Buch des Bundes, das im Hause des HERRN gefunden war. ³ Und der König trat an die Säule und machte einen Bund vor dem HERRN, daß sie sollten wandeln dem HERRN nach und halten seine Gebote, Zeugnisse und Rechte von ganzem Herzen und von ganzer Seele, daß sie aufrichteten die Worte dieses Bundes, die geschrieben standen in diesem Buch. Und alles Volk trat in den Bund. ⁴ Und der König gebot dem Hohenpriester Hilkia und den nächsten Priestern nach ihm und den Hütern an der Schwelle, daß sie sollten aus dem Tempel des HERRN tun alle Geräte, die dem Baal und der Aschera und allem Heer des Himmels gemacht waren. Und sie verbrannten sie außen vor Jerusalem im Tal Kidron, und ihr Staub ward getragen gen Beth-El. ⁵ Und er tat ab die Götzenpfaffen, welche die Könige Juda's hatten eingesetzt, zu räuchern auf den Höhen in den Städten Juda's und um Jerusalem her, auch die Räucherer des Baal und der Sonne und des Mondes und der Planeten und alles Heeres am Himmel. ⁶ Und ließ das Ascherabild aus dem Hause des HERRN führen hinaus vor Jerusalem an den Bach Kidron und verbrannte es am Bach Kidron und machte es zu Staub und man warf den Staub auf die Gräber der gemeinen Leute. ⁷ Und er

الْمَلِكُ.¹⁴ وَكَسَّرَ التَّمَائِيلَ وَقَطَعَ السَّوَارِيَ وَمَلَأَ مَكَاتَهَا مِنْ عِطَامِ النَّاسِ.¹⁵ وَكَذَلِكَ الْمَذْبُحُ الَّذِي فِي بَيْتِ إِيْلَ فِي الْمُرْتَفَعَةِ الَّتِي عَمَلَهَا بَرْعَامُ بْنُ تَبَاتِ الَّذِي جَعَلَ إِسْرَائِيلَ يُحْطِئُ، فَذَانِكَ الْمَذْبُحُ وَالْمُرْتَفَعَةُ هَدَمَهُمَا وَأَحْرَقَ الْمُرْتَفَعَةَ وَسَحَقَهَا حَتَّى صَارَتْ غُبَارًا، وَأَحْرَقَ السَّارِبَةَ.¹⁶ وَالتَّمَّتْ يَوْشِيَا فَرَأَى الْقُبُورَ الَّتِي هُنَاكَ فِي الْجَبَلِ، فَأَرْسَلَ وَأَخَذَ الْعِطَامَ مِنَ الْقُبُورِ وَأَحْرَقَهَا عَلَى الْمَذْبُحِ وَنَجَّسَهُ حَسَبَ كَلَامِ الرَّبِّ الَّذِي تَأَدَى بِهِ رَجُلُ اللَّهِ الَّذِي تَأَدَى بِهَذَا الْكَلَامِ.¹⁷ وَقَالَ، مَا هَذِهِ الصُّوَّةُ الَّتِي أَرَى. فَقَالَ لَهُ رَجَالُ الْمَدِينَةِ، هِيَ قَبْرُ رَجُلِ اللَّهِ الَّذِي جَاءَ مِنْ يَهُودَا وَتَأَدَى بِهَذِهِ الْأُمُورِ الَّتِي عَمَلْتَ عَلَى مَذْبُحِ بَيْتِ إِيْلَ.¹⁸ فَقَالَ، دَعُوهُ. لَا يُحْرَكَنَّ أَحَدُ عِطَامِهِ. فَتَرَكَوْا عِطَامَهُ وَعِطَامَ النَّبِيِّ الَّذِي جَاءَ مِنَ السَّامِرَةِ.¹⁹ وَكَذَا جَمِيعُ بُيُوتِ الْمُرْتَفَعَاتِ الَّتِي فِي مُدُنِ السَّامِرَةِ الَّتِي عَمَلَهَا مُلُوكُ إِسْرَائِيلَ لِلْإِعَاظَةِ أَرَاةَهَا يَوْشِيَا، وَعَمَلَ بِهَا حَسَبَ جَمِيعِ الْأَعْمَالِ الَّتِي عَمَلَهَا فِي بَيْتِ إِيْلَ.²⁰ وَدَبَّحَ جَمِيعَ كَهَنَةِ الْمُرْتَفَعَاتِ الَّتِي هُنَاكَ عَلَى الصَّدَاحِ، وَأَحْرَقَ عِطَامَ النَّاسِ عَلَيْهَا، ثُمَّ رَجَعَ إِلَى أُورُشَلِيمَ.²¹ وَأَمَرَ الْمَلِكُ جَمِيعَ الشَّعْبِ، اعْمَلُوا فِضْحًا لِلرَّبِّ إِلَهُكُمْ كَمَا هُوَ مَكْتُوبٌ فِي سِفْرِ الْعَهْدِ هَذَا.²² إِنَّهُ لَمْ يُعْمَلْ مِثْلُ هَذَا الْفِضْحِ مُنْذُ أَيَّامِ الْفِضَاةِ الَّتِي حَكَمُوا عَلَى إِسْرَائِيلَ، وَلَا فِي كُلِّ أَيَّامِ مُلُوكِ إِسْرَائِيلَ وَمُلُوكِ يَهُودَا.²³ وَلَكِنْ فِي السَّنَةِ الثَّامِنَةِ عَشْرَةَ لِلْمَلِكِ يَوْشِيَا عَمِلَ هَذَا الْفِضْحُ لِلرَّبِّ فِي أُورُشَلِيمَ.²⁴ وَكَذَلِكَ السَّحْرَةُ وَالْعَرَأْفُونَ وَالتَّرَافِيمُ وَالْأَصْنَامُ وَجَمِيعَ الرَّجَاسَاتِ الَّتِي رُبِّتْ فِي أَرْضِ يَهُودَا وَفِي أُورُشَلِيمَ أَبَادَهَا يَوْشِيَا لِيُعِيمَ كَلَامَ السَّرِيعَةِ الْمَكْتُوبِ فِي السَّفْرِ الَّذِي وَجَدَهُ جَلْفِيَّا الْكَاهِنُ فِي بَيْتِ الرَّبِّ. وَلَمْ يَكُنْ قَبْلَهُ مَلِكٌ مِثْلُهُ قَدْ رَجَعَ إِلَى الرَّبِّ بِكُلِّ قَلْبِهِ وَكُلِّ نَفْسِهِ وَكُلِّ قُوَّتِهِ حَسَبَ كُلِّ سَرِيعَةِ مُوسَى، وَبَعْدَهُ لَمْ يَكُنْ مِثْلُهُ.²⁶ وَلَكِنَّ الرَّبَّ لَمْ يَرْجِعْ عَنْ حُمُومِ عَصِيهِ الْعَظِيمِ، لِأَنَّ عَصِيهِ حَمِيَ عَلَى يَهُودَا مِنْ أَجْلِ جَمِيعِ الْإِعَاظَاتِ الَّتِي أَعَاظَهُ إِبَاهَا مَتَسَّى.²⁷ فَقَالَ الرَّبُّ، إِنِّي أَنْزَعُ يَهُودَا أَيْضًا مِنْ أَمَايِ كَمَا تَرَعْتُ إِسْرَائِيلَ، وَأَرْفُضُ هَذِهِ الْمَدِينَةَ الَّتِي أَخْرَجْتُهَا أُورُشَلِيمَ وَالتَّبَيْتَ الَّذِي قُلْتُ يَكُونُ اسْمِي فِيهِ.²⁸ وَبَقِيَّتُهُ أُمُورُ يَوْشِيَا وَكُلُّ مَا عَمَلَ مَكْتُوبُهُ فِي سِفْرِ أَحْبَارِ الْأَيَّامِ لِمُلُوكِ يَهُودَا.²⁹ فِي أَيَّامِهِ صَعِدَ فِرْعَوْنُ تَحُوَ مَلِكٌ مِصْرَ عَلَى مَلِكِ أَشُورَ إِلَى تَهْرِ الْفُرَاتِ. فَصَعِدَ الْمَلِكُ يَوْشِيَا لِلقَائِهِ، فَقَتَلَهُ فِي مَجْدُو حِينَ رَأَاهُ.³⁰ وَأَرْكَبَهُ عَيْدُهُ مَبْنِيًّا

brach ab die Häuser der Hurer, die an dem Hause des HERRN waren, darin die Weiber wirkten Häuser für die Aschera. Und ließ kommen alle Priester aus den Städten Juda's und verunreinigte die Höhen, da die Priester räucherten, von Geba an bis gen Beer-Seba, und brach ab die Höhen an den Toren, die an der Tür des Tors Josuas, des Stadtvogts, waren und zur Linken, wenn man zum Tor der Stadt geht.⁹ Doch durften die Priester der Höhen nicht opfern auf dem Altar des HERRN zu Jerusalem, sondern aßen ungesäuertes Brot unter ihren Brüdern.¹⁰ Er verunreinigte auch das Topheth im Tal der Kinder Hinnom, daß niemand seinen Sohn oder seine Tochter dem Moloch durchs Feuer ließ gehen.¹¹ Und tat ab die Rosse, welche die Könige Juda's hatten der Sonne gesetzt am Eingang des Hauses des HERRN, an der Kammer Nathan-Melechs, des Kämmerers, die im Parwarim war; und die Wagen der Sonne verbrannte er mit Feuer.¹² Und die Altäre auf dem Dach, dem Söller des Ahas, die die Könige Juda's gemacht hatten, und die Altäre, die Manasse gemacht hatte in den zwei Höfen des Hauses des HERRN, brach der König ab, und lief von dannen und warf ihren Staub in den Bach Kidron.¹³ Auch die Höhen, die vor Jerusalem waren, zur Rechten am Berge des Verderbens, die Salomo, der König Israels, gebaut hatte der Asthoreth, dem Greuel von Sidon, und Kamos, dem Greuel von Moab, und Milkom, dem Greuel der Kinder Ammon, verunreinigte der König,¹⁴ und zerbrach die Säulen und rottete aus die Ascherbilder und füllte

مِنْ مَجْدُو وَجَاءُوا بِهِ إِلَى أُورُشَلِيمَ وَدَقُّوهُ فِي قَبْرِهِ.
 فَأَحَدَ شَعْبِ الْأَرْضِ يَهُوَأَحَازَ بْنَ يُوْشِيَّا وَمَسْحُوهُ وَمَلِكُوهُ
 عَوْضًا عَنْ أَبِيهِ.³¹ كَانَ يَهُوَأَحَازُ ابْنَ ثَلَاثٍ وَعِشْرِينَ سَنَةً
 حِينَ مَلَكَ، وَمَلَكَ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ فِي أُورُشَلِيمَ، وَأَسْمُ أُمِّهِ
 حَمُوطَلُ بِنْتُ إِرْمِيَا مِنْ لُبَّةَ.³² فَعَمِلَ الشَّرَّ فِي عَيْنِي
 الرَّبِّ حَسَبَ كُلِّ مَا عَمِلَهُ آبَاؤُهُ.³³ وَأَسْرَهُ فِرْعَوْنُ تَحُو
 فِي رَبَلَةَ فِي أَرْضِ حَمَاةَ لَيْلًا يَمْلِكُ فِي أُورُشَلِيمَ، وَعَمَّرَمَ
 الْأَرْضَ بَمِنَّةٍ وَرَبَّةٍ مِنَ الْفِصَّةِ وَوَرَبَّةٍ مِنَ الذَّهَبِ.³⁴ وَمَلَكَ
 فِرْعَوْنُ تَحُو أَلْيَاقِيمَ بْنَ يُوْشِيَّا عَوْضًا عَنْ يُوْشِيَّا أَبِيهِ،
 وَعَبَّرَ اسْمَهُ إِلَى يَهُوَيَاقِيمَ، وَأَحَدَ يَهُوَأَحَازَ وَجَاءَ إِلَى مِصْرَ
 فَمَاتَ هُنَاكَ.³⁵ وَدَفَعَ يَهُوَيَاقِيمُ الْفِصَّةَ وَالذَّهَبَ لِفِرْعَوْنَ،
 إِلَّا أَنَّهُ قَوَّمَ الْأَرْضَ لِدَفْعِ الْفِصَّةِ بِأَمْرِ فِرْعَوْنَ. كُلُّ وَاجِدٍ
 حَسَبَ تَقْوِيمِهِ. فَطَالَ بَ شَعْبِ الْأَرْضِ بِالْفِصَّةِ وَالذَّهَبِ
 لِيُدْفَعَ لِفِرْعَوْنَ تَحُو.³⁶ كَانَ يَهُوَيَاقِيمُ ابْنَ خَمْسٍ وَعِشْرِينَ
 سَنَةً حِينَ مَلَكَ. وَمَلَكَ إِحْدَى عَشْرَةَ سَنَةً فِي أُورُشَلِيمَ.
 وَأَسْمُ أُمِّهِ رَبِيدَةُ بِنْتُ فِدَايَةَ مِنْ رُومَةَ.³⁷ وَعَمِلَ الشَّرَّ
 فِي عَيْنِي الرَّبِّ حَسَبَ كُلِّ مَا عَمِلَ آبَاؤُهُ.

ihre Stätte mit Menschenknochen.¹⁵ Auch den Altar zu Beth-El, die Höhe, die Jerobeam gemacht hatte, der Sohn Nebats, der Israel sündigen machte, denselben Altar brach er ab und die Höhe und verbrannte die Höhe und machte sie zu Staub und verbrannte das Ascherabild.¹⁶ Und Josia wandte sich und sah die Gräber, die da waren auf dem Berge, und sandte hin und ließ die Knochen aus den Gräbern holen und verbrannte sie auf dem Altar und verunreinigte ihn nach dem Wort des HERRN, das der Mann Gottes ausgerufen hatte, der solches ausrief.¹⁷ Und er sprach: Was ist das für ein Grabmal, das ich sehe? Und die Leute in der Stadt sprachen zu ihm: Es ist das Grab des Mannes Gottes, der von Juda kam und rief solches aus, das du getan hast wider den Altar zu Beth-El.¹⁸ Und er sprach: Laßt ihn liegen; niemand bewege seine Gebeine! Also wurden seine Gebeine errettet mit den Gebeinen des Propheten, der von Samaria gekommen war.¹⁹ Er tat auch weg alle Häuser der Höhen in den Städten Samarias, welche die Könige Israel gemacht hatten, (den HERRN) zu erzürnen, und tat mit ihnen ganz wie er zu Beth-El getan hatte.²⁰ Und er opferte alle Priester der Höhen, die daselbst waren, auf den Altären und verbrannte also Menschengebeine darauf und kam wieder gen Jerusalem.²¹ Und der König gebot dem Volk und sprach: Haltet dem HERRN, eurem Gott, Passah, wie es geschrieben steht in diesem Buch des Bundes!²² Denn es war kein Passah so gehalten wie dieses von der Richter Zeit an, die Israel

gerichtet haben, und in allen Zeiten der Könige Israels und der Könige Juda's;²³ sondern im achtzehnten Jahr des Königs Josia ward dieses Passah gehalten dem HERRN zu Jerusalem.²⁴ Auch fegte Josia aus alle Wahrsager, Zeichendeuter, Bilder und Götzen und alle Greuel, die im Lande Juda und zu Jerusalem gesehen wurden, auf daß er aufrichtete die Worte des Gesetzes, die geschrieben standen im Buch, das Hilkia, der Priester, fand im Hause des HERRN.²⁵ Seinesgleichen war vor ihm kein König gewesen, der so von ganzem Herzen, von ganzer Seele, von allen Kräften sich zum HERRN bekehrte nach allem Gesetz Mose's; und nach ihm kam seinesgleichen nicht auf.²⁶ Doch kehrte sich der Herr nicht von dem Grimm seines Zorns, mit dem er über Juda erzürnt war um all der Reizungen willen, durch die ihn Manasse gereizt hatte.²⁷ Und der HERR sprach: Ich will Juda auch von meinem Angesicht tun, wie ich Israel weggetan habe, und will diese Stadt verwerfen, die ich erwählt hatte, Jerusalem, und das Haus, davon ich gesagt habe: Mein Namen soll daselbst sein.²⁸ Was aber mehr von Josia zu sagen ist und alles, was er getan hat, siehe, das ist geschrieben in der Chronik der Könige Juda's.²⁹ Zu seiner Zeit zog Pharaon Necho, der König in Ägypten, herauf wider den König von Assyrien an das Wasser Euphrat. Aber der König Josia zog ihm entgegen und starb zu Megiddo, da er ihn gesehen hatte.³⁰ Und seine Knechte führten ihn tot von Megiddo und brachten ihn gen Jerusalem und begruben ihn in seinem Grabe. Und das Volk im Lande nahm Joahas, den Sohn Josias, und

salbten ihn und machten ihn zum König an seines Vaters Statt.³¹ Dreiundzwanzig Jahre war Joahas alt, da er König ward, und regierte drei Monate zu Jerusalem. Seine Mutter hieß Hamutal, eine Tochter Jeremia's von Libna.³² Und er tat, was dem HERRN übel gefiel, wie seine Väter getan hatten.³³ Aber Pharao Necho legte ihn ins Gefängnis zu Ribla im Lande Hamath, daß er nicht regieren sollte in Jerusalem, und legte eine Schatzung aufs Land: hundert Zentner Silber und einen Zentner Gold.³⁴ Und Pharao Necho machte zum König Eljakim, den Sohn Josias, anstatt seines Vaters Josia und wandte seinen Namen in Jojakim. Aber Joahas nahm er und brachte ihn nach Ägypten; daselbst starb er.³⁵ Und Jojakim gab das Silber und das Gold Pharao. Doch schätzte er das Land, daß es solches Silber gäbe nach Befehl Pharaos; einen jeglichen nach seinem Vermögen schätzte er am Silber und Gold unter dem Volk im Lande, daß er es dem Pharao Necho gäbe.³⁶ Fünfundzwanzig Jahre alt war Jojakim, da er König ward, und regierte elf Jahre zu Jerusalem. Seine Mutter hieß Sebuda, eine Tochter Pedajas von Ruma.³⁷ Und er tat, was dem HERRN übel gefiel, wie seine Väter getan hatten.